

“GŞ EĞİTİM AKADEMİSİ

GIDA SEKTÖRÜ VE NİTELİKLİ ARA PERSONEL GEREKSİNİMİ

ÇÖZÜM YOLLARI 1

GÖKHAN ŞİMŞEK

1.12.2013

Sağlık her şey değildir, ama sağlık olmadan her şey bir hiç"

Arthur Schopenhauer

Gıda Sektörü ve Nitelikli Ara Personel İhtiyacı

Bir işletmenin verimliliğine ve müşteri memnuniyetine olduğu kadar, halk sağlığına da etki eden, buna karşın nedense yeterince gündeme gelmeyen konulardan biri olan nitelikli ara personel ihtiyacı, gıda sektörü için de üzerinde durulması gereken konulardan biri.

Ara personel deyince, üretim araçlarını kullanan formenlerden, üretim personelinin, depolama, genel temizlik veya servis personellerine kadar, tüm işlem veya proses basamaklarında görev alan personel kastedilmektedir.

Gıda sektöründe et, süt, unlu mamuller, toplu yemek üretimi, lojistik, birincil veya ikincil üretim aşamalarının herhangi bir halkasında çalışan ara personelin eğitim, öğrenim, beceri ile ilgili niteliklerinin neler olması gerektiği ile ilgili genel kabul gören kriterlerin olmaması ilk eksiklik olarak karşımıza çıkıyor.

Kimi personelin meslek lisesi, meslek yüksekokulunun ilgili bölümlerinden mezun olmaları ile sorun bir nebze aşılabiliyorken çok sayıda ara personel pozisyonu için öğrenim sistemimizin mezun vermemesi ve hızlı gelişen yeni teknolojilerin gelişmesiyle ortaya çıkan yeni formen ihtiyacını karşılanmaması sorunun derinleşmesine neden oluyor.

Gıda sektörü gibi halk sağlığı için kritik olan bir sektörün kritik noktalarında çalışacak personel için eğitim, öğrenim, beceri ile ilgili asgari gereksinimlerin belirlenmesi büyük bir zorunluluktur.

Bu sorunların aşılmasında Mesleki Yeterlilik Kurumu'ndan bu aşamada bahsedilmesi gerekiyor.

“ MYK “Mesleki Yeterlilik Kurumu”; (<http://www.myk.gov.tr/>) 21 Eylül 2006 tarihli ve 5544 sayılı Kanun ile kurulmuş olan Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşudur. Bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olan

- ✓ Kamu tüzel kişiliğini haiz,
- ✓ İdari ve mali özerkliğe sahip,

Devlet, işçi, işveren ve meslek kuruluşları temsilcilerinin eşit katılımıyla yönetilen bir kurum olarak faaliyetlerini göstermektedir.” (syn.Hacı Ali EROĞLU MYK ve UY)

MYK yukarıda bahsedilen öğrenim sisteminin yanıt vermediği gri alanlarda kalan meslekler ile ilgili “Ulusal Yeterlilikler” yayınlayan bir kurum.

Ulusal yeterliliklerde, bir meleşe mensup kişinin taşıması gereken beceri ve bilgi birim başlıkları altında detaylandırılır.

ULUSAL YETERLİLİK

12UY0046-4

AĞ TEKNOLOJİLERİ ELEMANI

SEVİYE 4

REVİZYON NO:01

Birimler de kendi içinde öğrenim çıktıkları ve başarımları ölçümleri olarak detaylandırılır.

MYK tarafından yayınlanan, "Ulusal Yeterlilikler"de "bireyin sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinlik ile ölçme ve değerlendirme kriterleri" detaylı bir şekilde tanımlanır. Bu yeterliliklere MYK'nın web sayfasından erişmek mümkündür. (bakınız: http://www.myk.gov.tr/index.php/tr/component/yeterlilik_sor/tr/ulusal-yeterlilikler)

MYK "Avrupa'daki farklı ülkeler ve sistemler arasında yeterliliklerin daha anlaşılır ve açık olmasını ve ülkelerin yeterlilik sistemlerinin birbirleriyle bağlantısını sağlamak" için oluşturulmuş olan stratejik bir kurumdur.

Avrupa Konseyi ve Parlamentosu tarafından Nisan 2008'de kabul Avrupa birliğine üye ülkeler arasında "Avrupa Yeterlilik Çerçevesinde" olarak alınan tavsiye kararı, birliğe üye ülkeler arasında belli yeterliliğe sahip meslek mensuplarının serbest dolaşımının kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır. İşte tam bu noktada MYK bu tür çalışmaların ülkemizdeki koordinatörlüğünü yürütme görevini üstlenmiştir.

Dolayısıyla ülkemizde hangi sektörde olursak olalım Mesleki Yeterlilik Kurumu ile önümüzdeki yıllarda daha fazla karşılaşmak kaçınılmaz görünmektedir.

MYK sadece bu yeterlilikleri yayınlayan kurum değil aynı zamanda Mesleki Yeterlilik Sertifikalandırma sisteminde personel belgelendirme kuruluşlarını da atayan kuruluş olarak karşımıza çıkıyor. MYK'nın yetkilendirdiği kuruluşların düzenlediği sınavlardan geçenler Mesleki Yeterlilik Sertifikasına sahip oluyor. Bu şekilde gri alanlarda kalan personelin yetkinliği sertifikalandırılıyor. Bu kuruluşlar tarafından düzenlenen teorik ve uygulamalı sınavlardan başarılı olanlara sertifika veriliyor. Sertifikalar tek sefere mahsus verilmiyor, belli süreler sonra gözetim ve belge yenileme denilen değerlendirmelere belgeli personeller tekrar alınıyor. Bu şekilde ömür boyu öğrenme anlayışına uygun olarak sertifikasyon sistemi devam ediyor. Çünkü sertifikalı kişi sertifikasının devam etmesi için zaman içinde güncellenen sınav ve değerlendirmelerden tekrar geçmesi gerekiyor. Sınavı geçen ve belgelendirilen personelin sertifikasının geçerliliğinin devam etmesi için 2-3 yıl sonrasında tekrar ara değerlendirmeye tutulması, 4-5 yıl gibi süreler sonrasında tekrar ilk sınava benzer şekilde teste tabi tutulmasıyla süreç tekrarlanıp devam ediyor ve bu şekilde personelin profesyonel gelişimi zorunluluk haline geliyor.

Peki, gıda sektörünün yaşadığı nitelikli ara personel ihtiyacı ile Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun ilişkisi nedir?

Kısa süre önce MYK'da gıda sektörüyle ilgili 3 Adet Taslak Meslek Standardı hazırlandığını öğrendik. MYK web sayfasında paylaşılan bilgi şöyle;

"Meslek standartlarının belirlenmesi amacıyla Mesleki Yeterlilik Kurumu ve Türkiye Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası arasında imzalanan "Meslek Standardı Hazırlama İşbirliği Protokolü" kapsamında hazırlanan Şekerleme-Sakız Ürünleri Hammadde Hazırlama Operatörlüğü (Seviye 4), Şekerleme Sakız Kaplama Operatörlüğü (Seviye 4), Şekerleme Sakız Şekil Verme Operatörlüğü (Seviye 4), mesleklerine ilişkin taslak meslek standartları ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne sunulmuştur.

Söz konusu taslak meslek standartları için görüş alma süreci **14 Aralık 2013** tarihinde tamamlanacaktır. Gelen görüşler doğrultusunda Türkiye Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası tarafından gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, nihai taslaklar Gıda Sektör Komitesinin görüşüne sunulacaktır.”

İkinci aşama bu personelin belgelendirmesini yapacak belgelendirme kuruluşlarına düşüyor. Bu kuruluşlar düzenledikleri uygulama ve teorik sınavlar ile adayları değerlendirip belgelendiriyorlar. Bu konuda yetkilendirilen kuruluşlar bireysel olarak katılınan sınavları belli periyotlarda düzenliyorlar. Belgelerin akredite bir kuruluş tarafından verilmesi durumunda yurt dışında da geçerli olması önemli bir detay olarak karşımıza çıkıyor.

Mesleki Yeterlilik Kurumunca yayınlanan ulusal yeterlilikler arasında gıda sektörü ile ilişkili sadece servis personeli için yayınlan yeterliliğin olduğu görüldüğünde bu alandaki eksiklik gözümüze çarpıyordu. Bu gelişme hepimizi sevindirdiğini söyleyebiliriz.

Gıda sektörünün nitelikli ara personel ihtiyacının çözümünün başlangıcı olarak sektör örgütleri veya temsilcilerinin öncelikle kendi sektörünün ihtiyacı olan ve öğrenim sisteminin yanıt veremediği ara pozisyonlar için gerekli niteliklerin belirlenmesi için Mesleki Yeterlilik Kurumu'na başvurması gerekiyor. Bu şekilde ileride olabilecek sağlıklı bir yapının adımları atılmaya başlamış olacaktır.

Sektörün ihtiyacına uygun olarak oluşturulacak “Ulusal Yeterliliklerin” yayınlanmasından sonraki aşama bu pozisyonlarda çalışacak personel için sertifikasyonun zorunluluk haline getirilmesi olacaktır. Bu konuda ilk örnek inşaat sektöründe yaşandı. Tünel kalıp ustası olarak çalışmak için kanunlar sertifikalı personel olmayı zorunlu kılıyor. İşte işin en cazip kısmı bu aşamada karşımıza çıkıyor; kanunlar Mesleki Yeterlilik Sertifikasına sahip personelin istihdamını kolaylaştırmak yönünde yayınlanmaya başladıkça hem işveren kazançlı oluyor hem de sertifikalı personel.

Bu konuda sürecin başlatılması için vizyoner sektör temsilcilerine ihtiyaç var. Sektörün sertifikalı personel tercihinde bulunmasıyla başlayabilecek süreçle, önerilen yapının hayata geçirilmesi durumunda hem halk sağlığı açısından hem de işletmenin geleceği açısından sektörün ayağının yere sağlam basması sağlanabilecektir.

GÖKHAN ŞİMŞEK

Görüşleriniz ve eleştirileriniz için egitim@gsegitimakademisi.com

Yararlanılan kaynaklar

-<http://www.myk.gov.tr/>

Ali EROĞLU MYK ve UY,

Elif Özlem BABAÖĞLU MYK faaliyet Alanlar

Elif Papur Çalışma Dokümanları